

Bedrijfsvoeringsorganisatie
West-Betuwe

Kaderbrief 2021

Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe

maart 2020

Aan het bestuur,

Inleiding

Artikel 19 van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe (BWB) geeft aan dat jaarlijks vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders worden toegezonden aan de raden van de deelnemers. Deze kaders bevatten in ieder geval een indicatie van de gemeentelijke bijdrage, de beleidsvoornemens en de prijscompensatie voor het begrotingsjaar.

De kaderbrief is daarmee feitelijk de start van het proces van het opstellen van de begroting 2021 van BWB.

In het kader van de harmonisatie hanteren we voor de begroting van BWB en van de drie gemeenten dezelfde uitgangspunten, in elk geval op financieel gebied. In individuele gemeenten zullen soms andere uitgangspunten gelden. De gevolgen hiervan, die waarschijnlijk beperkt zijn, zullen in de advisering aan die gemeenten worden meegenomen.

In deze Kaderbrief komen de volgende onderwerpen aan de orde:

1. Voorwoord
2. Ontwikkelingen BWB 2020
3. Vooruitblik 2021 en verder
4. Financieel perspectief en de gevolgen voor de gemeentelijke bijdrage

1. Voorwoord

Een goede, eerste doorkijk geven naar 2021 vraagt niet alleen om een opsomming der dingen maar ook om een goede context. Een context van waar we vandaan komen, waar we ons in 2020 op gaan inzetten en ook goed kijken waar de opgave van de gemeenten zelf liggen met een doorkijk naar de landelijke ontwikkelingen. Dat alles vraagt van ons hierop te anticiperen. De bedrijfsvoeringstaken die door BWB worden uitgevoerd zullen continue aangepast moeten worden aan de veranderende bestuurlijke en inhoudelijke ontwikkelingen die plaatsvinden binnen de gemeentelijke dienstverlening.

De drie gemeenten staan zelf ook voor grote inhoudelijke opgaven de komende periode. Denk daarbij o.a. aan vraagstukken op het gebied van leefbaarheid, sociaal domein, dienstverlening, vestigingsklimaat, duurzaamheid, veiligheid, onderwijs, ruimtelijke ordening en regionale samenwerking. Deze inhoudelijke vraagstukken vragen tegelijkertijd dat de gemeentelijke organisatie meebeweegt. Voorbeelden zijn reorganisatie, financiën op orde, rechtmatigheid, flexibilisering van de arbeidsmarkt, het continu leren & ontwikkelen, kwaliteitszorg, interne beheersingsvraagstukken. Allemaal ontwikkelingen die vanuit de gemeente bezien ook van invloed zijn op de taken die zijn belegd bij BWB.

De drie gemeenten kozen bewust om samen te werken op bedrijfsvoering en daar zijn goede redenen voor. Samenwerken maakt sterk. Hoewel we bij de start tegen een aantal weeffouten opliepen zijn we hier niet voor weggelopen. We leren ervan en verbeteren in gezamenlijkheid.

We gaan terug naar het jaar 2019. Een jaar dat voor BWB een bewogen jaar was, waarin we samen met de partners een begin hebben gemaakt met de doorontwikkeling van BWB. Dit hebben we o.a. gedaan door met elkaar het BWB organisatieplan vast te stellen en te implementeren. We hebben met elkaar de dienstverleningsovereenkomst (DVO) en producten - en dienstencatalogus (PDC) ondertekend waarin we duidelijke afspraken hebben gemaakt wat we van elkaar verwachten, we hebben de nieuwe verrekensystematiek opgesteld en meer zakelijkheid aangebracht in de samenwerking. Dit alles met als doel "we doen het samen".

Het jaar 2020 zal vooral in het teken staan van teamontwikkeling, samen werken aan samenwerking met de partners, verdere doorontwikkeling BWB en het vertalen van de BWB-ontwikkelopgaven naar concrete uitwerking in de teamplannen. Niet onbelangrijk is ook het besluit van de gemeente West Betuwe in het najaar 2020 met betrekking tot het al dan niet onderbrengen van nog achtergebleven taken. We komen hier in hoofdstuk 2 nog nader op terug.

In hoofdstuk 3 zullen we ingaan op concrete projecten/ontwikkelingen die wij zien voor 2021 en verder. Ook zullen ontwikkelingen binnen het primaire proces van de gemeenten zelf, maar ook landelijke ontwikkelingen impact hebben op de inrichting en bekostiging van de gemeentelijke dienstverlening. BWB zal hierop moeten meebewegen met realistische scenario's.

Wij realiseren ons dat de komende jaren de druk op bedrijfsvoering nog hoger zal worden. Niet alleen vanwege de eigen doorontwikkeling per vakgebied of het verder inzetten op de harmonisatie van de werkzaamheden maar ook de wettelijke en landelijke ontwikkelingen zijn factoren die daarbij een rol spelen.

We sluiten de kaderbrief af met de financiële uitgangspunten en een doorkijk naar het financieel perspectief 2021 en de gevolgen voor de gemeentelijke bijdrage. Hiervoor verwijzen wij naar hoofdstuk 4.

2. Ontwikkelingen BWB 2020

Het jaar 2020 staat in het teken van meten, verbeteren, evalueren, besluiten en doorontwikkelen. Met ingang van 1 januari 2020 starten we met het uitvoeren van de DVO en PDC. Ook zijn alle sleutelfuncties ingevuld en zullen we de vervolgstap in de doorontwikkeling gaan maken. Binnen het construct BWB zullen we ons doorontwikkelen op de drie ontwikkelpijlers 'samenwerken, vakmanschap en verzakelijken' op alle lagen in de samenwerking.

In relatie met bovenstaande en straks met de ontwikkelingen voor 2021 is het van belang te beseffen dat BWB niet beschikt over een weerstandsvermogen. Dat houdt in dat elke tegenvaller of elk risico dat zich openbaart een budgettair nadeel oplevert in de begroting van BWB of een direct effect heeft op een lagere kwaliteit van de dienstverlening aan de partners.

Om deze volgende fase in de doorontwikkeling mogelijk te maken, zie ook de raadsinformatiebrief van 7 oktober 2019, zal er een aantal stappen genomen worden:

- De BWB teams vertalen de BWB-ontwikkelopgave naar teamplannen en maken jaarplannen voor wat betreft de uitvoering van de DVO/PDC.
- Start het MT BWB, in samenwerking met de MT's van de gemeenten, met een programma 'samenwerken aan samenwerking'. Tijdens dit programma zal de samenwerking op alle lagen van de organisaties inhoudelijk geprofessionaliseerd worden door aan de hand van praktijkvoorbeelden BWB, maar ook de gemeenten, spiegels voor te houden. Deze spiegels leiden naar samenwerkingsafspraken, vernieuwde kijk op eigenaarschap, rolverwachtingen en zelfs tot aanpassingen in processen bij BWB of gemeenten en/of aanpassingen in de DVO/PDC. In het DVO is afgesproken hiervoor 10% van de productieve uren in te zetten. Het maakt onderdeel uit van het transitietraject waar BWB in zit en waarvoor bij de vaststelling van de jaarrekening 2018 middelen zijn vrijgemaakt.
- BWB doet in Q1 van 2020 een totale 0-meting door het uitvoeren van drie onderzoeken:
 - Klanttevredenheidsonderzoek (KTO) onder alle medewerkers van de drie gemeenten;
 - Spiegelonderzoek (SO) waarbij BWB-teams hun eigen dienstverlening spiegelen;
 - Medewerkersbelevingsonderzoek (MBO) onder de medewerkers van BWB.
- Het construct BWB monitort en stuurt op de DVO en PDC zoals in de DVO is vastgelegd.
- Concerncontrollers van gemeenten en BWB toetsen de verrekensystematiek aan de praktijk, over een termijn van één jaar, aan de hand van tijdschrijven.

Daarnaast is de wervingsprocedure opgestart om per 1 juni 2020 een nieuwe, vaste, directeur bij BWB aan te stellen.

Wat ook nog van belang is voor 2020, is het besluit wat door gemeente West Betuwe genomen moet worden over het al dan niet onderbrengen van taken en medewerkers AJZ, FZ, financieel consulentenschap en advies.

In oktober 2019 is de nieuwe verrekensystematiek bestuurlijk vastgesteld. Ook is een implementatiestrategie voor de effecten van deze verrekensystematiek vastgesteld. Het jaar 2020, is het jaar waarin we de nieuwe verrekensystematiek toetsen over een termijn van één jaar. Dit doen we aan hand van tijdschrijven om de werkelijkheid te toetsen aan de gekozen verrekensystematiek.

3. Vooruitblik 2021 en verder

Vanaf 2020 werken we, naast teamontwikkeling, ook verder aan de inhoudelijke doorontwikkeling van de teams. De eerste vertaling hiervan vindt voor 2020 plaats in de teamplannen. Dit doen we voor het eerst en zal de komende jaren verder vorm en inhoud krijgen met steeds beter inzicht in de middelen die daarvoor nodig zijn en met een focus naar de komende jaren.

De voornemens (prioriteiten) die thans in de teamplannen zijn opgenomen hebben vooral focus op het jaar 2020 en minder op de jaren daarna. Vanuit de inhoudelijke doorontwikkelingsfase waarin BWB zich nu bevindt zullen de teamplannen vanaf 2021 verder uitgebouwd worden met een meerjarige focus en uiteraard een meerjarig kostenplaatje.

Om een beeld te krijgen van de gemeentelijke dienstverlening in de toekomst, is het belangrijk om de impact van trends, ontwikkelingen en veranderende wetgeving te bepalen en deze uit te werken tot realistische en passende toekomstscenario's. Dat gebeurt enerzijds vanuit de inhoudelijke vraagstukken die bij de gemeenten spelen en anderzijds vraagt het om te kijken naar de landelijke ontwikkelingen. Ten aanzien van deze laatste categorie heeft de VNG in haar programma "Gemeenten 2024" een vijftal thema's benoemd (vastgesteld in algemene ledenvergadering 2019) waar de gemeenten zich de komende jaren op moeten voorbereiden. Het betreft thema's op het gebied van informatiesamenleving, uitvoering en dienstverlening, fysieke opgaven, inclusieve samenleving en democratisch besturen.

De bedrijfsvoeringstaken die door BWB worden uitgevoerd zullen continue aangepast moeten worden aan de veranderende bestuurlijke en inhoudelijke ontwikkelingen die plaatsvinden binnen de gemeentelijke dienstverlening. Als BWB gaan wij erop inzetten dat wij reeds bij de "trends & ontwikkelingen" worden betrokken. Wij verwachten dat door uitvoering te geven aan het programma "samen werken aan samenwerking" deze aansluiting gemaakt kan worden.

Voor het jaar 2021 hebben we met de wetenschap van nu projecten en/of investeringen beoordeeld. Deze hebben vooral betrekking op het gebied van ICT en gegevensbeheer. Het betreft hier voornamelijk wettelijke projecten. Bij de inventarisatie van de projecten hebben we een onderverdeling gemaakt in 1) investeringen 2021 waar zeker een budgetaanvraag voor komt en 2) (wettelijke) ontwikkeling die we op ons af zien komen, waarvan het effect nog nader uitgewerkt moet worden.

De dekking die nodig is vanuit de ontwikkelingen die op ons afkomen ligt bij de gemeentelijke organisaties en zal via hun eigen P&C – proces lopen. Vooralsnog zien wij in de circulaire van de algemene uitkering dat er geen afspraken opgenomen zijn dat er specifieke middelen beschikbaar worden gesteld. Wellicht dat de mei – circulaire 2020 hier uitsluitsel over geeft, maar we verwachten dit niet. Wij verwachten dat de wettelijke ontwikkelingen via verhoging van het accres van de algemene uitkering opgevangen moet worden.

3.1. Investeringen 2021:

Hieronder gaan we in op de investeringen die concreet genoeg zijn en dus een effect hebben op de begroting 2021 van BWB en dus op de bijdrage van de deelnemende gemeenten. Bovendien kunnen ontwikkelingen die nog op ons afkomen een effect hebben bij het opstellen van de begroting 2021. De projectvoorstellen zullen via de partners behandeld worden in het GO&O en bestuur.

De ontwikkelingen voor 2021 zien er als volgt uit:

Nieuwe ontwikkelingen	Investeringskosten	kapitaallasten	Structurele expl.kosten	totaal
Wettelijke ontwikkelingen:				
Digitaal stelsel omgevingswet (DSO)	€ 50.000	€ 10.000	€ 45.000	€ 55.000
BIG->BIO (Baseline Informatie Overheid), incl. FTE	€ 450.000	€ 90.000	€ 200.000	€ 290.000
Overige ontwikkelingen vanuit partners:				
Inkoop	€ 0	€ 0	€ 60.000	€ 60.000
Totaal:	€ 500.000	€ 100.000	€ 305.000	€ 405.000
	* applicatie; implementatie en inhuur			

Toelichting

Digitale stelsel omgevingswet (DSO)

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft 29 november 2019 aan de Tweede Kamer laten weten dat, ondanks berichtgeving over mogelijk uitstel, invoering van de Omgevingswet per 01-01-2021 wenselijk en mogelijk is. De Omgevingswet moet vanaf 2021 alle wetgeving rond ruimtelijke ordening en de leefomgeving vervangen, decentraliseren en digitaliseren. Tientallen wetten en meer dan honderd ministeriële regelingen worden gebundeld, van geluidsnormen tot horecaregels en milieuwetgeving. Veel vergunningen worden daarbij vervangen door algemene regels. De gemeente toetst minder dan nu het geval is. Onderdeel van de Omgevingswet is het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Eén digitaal loket voor het aanvragen van vergunningen, raadplegen van de geldende regels per locatie, en op termijn informatie over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Het DSO bestaat uit een landelijke voorziening (DSO-LV), collectieve voorzieningen voor gemeenten (DSO-CG) en individuele voorzieningen van overheden. In veel gevallen moet vanaf 2021 binnen 8 weken een aangevraagde Omgevingsvergunning afgegeven kunnen worden. Dit op basis van een integrale afweging, al dan niet in overleg met de bestuurlijke partners. Voor BWB betekent dit, zoals het er nu naar uitziet, dat er dubbele kosten ontstaan voor een applicatie en dat er een extra plan -en regelapplicatie moet worden aangeschaft.

Dit project loopt al vanaf mei 2019 en ook voor 2020 zal er nog separaat een voorstel volgen. De kosten voor 2021 en verder, eenmalig € 50.000 en structureel € 45.000, zijn opgenomen in deze kaderbrief.

Baseline Informatie Overheid (BIO)

Vanaf 1 januari 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van kracht. De BIO vervangt de bestaande baselines informatieveiligheid voor Gemeenten, Rijk, Waterschappen en Provincies. Van BIG, BIR, BIR2017, IBI en BIWA naar BIO. Hiermee ontstaat één gezamenlijk normenkader voor informatiebeveiliging binnen de gehele overheid, gebaseerd op de internationaal erkende en actuele ISO-normatiek. De gemeenten en BWB voldoen 1 januari 2020 niet aan de BIO, mede omdat de BIG nooit volledig is geïmplementeerd. In januari 2020 zal de projectleider het vooronderzoek voor implementatie van de BIO afronden en scenario's voorleggen aan de stuurgroep. Aan de hand van die keuzes kan verder bepaald worden op welk moment en met welk tempo de BIO geïmplementeerd kan worden.

Op basis van het concept vooronderzoek zal een aantal applicaties moeten worden aangeschaft om onder andere te kunnen voldoen aan de juiste manier van logging, beheren en autoriseren. De totale eenmalige kosten voor implementatie BIO voor 2021 zijn naar verwachting € 450.000. Daarnaast wordt € 200.000 aan exploitatiekosten voor de nieuwe applicaties en uitbreiding informatie verwacht.

Met betrekking tot de kosten over het jaar 2020 wordt een separaat voorstel ingediend.

Inkoop

Door BWB wordt gebruik gemaakt van het Inkoopbureau Rivierenland. De kosten die hiermee gemoeid zijn worden altijd apart in rekening gebracht bij de partnergemeenten die hierover zelf afspraken hebben gemaakt met regio. Hier wil men vanaf. Dat betekent voor de begroting BWB dat vanaf 2021 structureel € 60.000 budget overgeheveld moet worden. Voor 2020 worden de kosten meegenomen in de voortgangsrapportage 2020.

Goed om te vermelden is dat er onderzoek wordt gedaan naar de uitvoering van de inkoopfuncties van de 4 partners (BWB, gemeenten). Ook het Inkoopbureau Rivierenland wordt in de scope van het onderzoek meegenomen. Op basis van de bevindingen kunnen conclusies en aanbevelingen worden gedaan over de inkoopfunctie in de toekomst.

3.2. Overige ontwikkelingen

Hieronder gaan we in op de (vaak wettelijke) ontwikkelingen die wij op ons af zien komen en waarvan we de financiële en organisatorische impact nog onvoldoende kunnen inschatten. In aanloop naar de begroting 2021 is het wel relevant hier nader op in te gaan.

Het betreft de volgende ontwikkelingen:

Wet open overheid (Woo)

De Woo is een initiatiefwet uit 2012, wat tot doel heeft om overheden en semi-overheden transparanter te maken. De wet moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. De kern van de wet is dat overheidsorganisaties verplicht zijn om meer categorieën documenten actief openbaar te maken. Het gaat daarbij om de volgende elf categorieën: Wet- en regelgeving; Organisatiegegevens; Raadsstukken; Bestuursstukken; Stukken van adviescolleges; Convenanten; Jaarplannen en -verslagen; Wob/Woo-verzoeken; Onderzoeken; Beschikkingen; Klachten. Hiernaast geldt onder de Woo een inspanningsverplichting voor bestuursorganen om bij de uitvoering van hun taak uit eigen beweging documenten openbaar te maken. Daarbij gaat het in ieder geval om informatie over het beleid, inclusief de voorbereiding, uitvoering, naleving, handhaving en evaluatie. Uitgezonderd zijn situaties waarbij dit niet redelijkerwijs mogelijk is zonder evenredige inspanning of kosten of wanneer met openbaarmaking geen redelijk belang wordt gediend.

De financiële consequenties zijn nog niet duidelijk. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties doet hier onderzoek naar maar onbekend is wanneer dit gereed is. Daarna zal de Wijzigingswet wederom door de Eerste en Tweede Kamer worden behandeld. In zowel de Eerste als Tweede Kamer wordt waarde gehecht aan de algehele gedachte van de Woo, over de exacte invulling is men het echter niet eens. Of en wanneer deze wet van kracht wordt is kortom nog niet duidelijk. Wel is door twee adviesbureaus (MKBA en ABDTopconsult) geraamd dat de wet geld gaat kosten. Dit inschatting verschilt per bureau. MKBA schat dit ten hoogste op € 100 miljoen voor medeoverheden, terwijl ABDTopconsult uitgaat van tenminste € 1 miljard. Het geeft maar weer eens aan dat het moeilijk in te schatten is wat de kosten zijn voor de gemeenten en BWB. In ieder geval moet gedacht worden aan organisatorische veranderingen om documenten binnen bovenstaande elf categorieën actief openbaar te maken. Voor ICT betekent dit dat bij invoering in ieder geval een (landelijk) platform gerealiseerd moet worden en moeten koppelingen vanuit verschillende taakapplicaties met dit platform worden gerealiseerd.

Wet digitale overheid

De Wet digitale overheid is gericht op het verbeteren van de digitale overheid door standaarden voor elektronisch verkeer verplicht te stellen. Ook geeft het regels over informatieveiligheid en over de toegang van burgers en bedrijven tot online dienstverlening bij de overheid. De wet regelt dat publieke dienstverleners verplicht zijn om identificatiemiddelen van het betrouwbaarheidsniveau 'substantieel' of 'hoog' te gebruiken om toegang te geven tot online diensten waarbij de overheid deze betrouwbaarheidsniveaus nodig vindt. De wet stelt daarnaast open standaarden verplicht. Hiermee implementeert Nederland de EU richtlijn over toegankelijkheid van overheidswebsites en apps. Het debat in de Tweede Kamer over de Wet digitale overheid staat gepland voor 13 januari 2020. Op z'n vroegst zal de wet dan ook van kracht worden medio 2020. In de praktijk gaat het er om dat gemeenten en BWB gaan werken met Eherkenning, DigiD en eIDAS. Momenteel hebben wij alleen DigiD in gebruik. Onderdeel van de Wet digitale overheid is ook eID. Mensen hoeven in de toekomst niet meer verplicht met hun DigiD in te loggen, maar kunnen kiezen voor de inlogmethode die zij prettig vinden. De inlogmethoden moeten voldoen aan strenge beveiligingseisen.

Besluit digitale toegankelijkheid overheid

Sinds 23 september 2019 moeten de gemeenten en BWB hun websites voor iedereen digitaal toegankelijk hebben, onder andere voor mensen met een (visuele) beperking. Hier voldoen de gemeenten en BWB momenteel niet aan. Websites moeten al sinds 2008 aan de toegankelijkheidsstandaard voldoen op basis van

het 'pas toe of leg uit'-regime. Er is dus geen sprake van een nieuwe eis. Vanuit BWB moeten er in ieder geval toegankelijke sjablonen, die volgens de juiste webrichtlijnen zijn opgebouwd, beschikbaar komen. Daarnaast moet iedereen binnen de organisatie weten dat stukken die digitaal gepubliceerd worden, volgens een bepaald sjabloon worden opgebouwd, bijvoorbeeld een besluitenlijst.

Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer

In 2021 zal de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer naar alle waarschijnlijkheid in werking treden. Het wetsvoorstel geeft de burger recht om elektronisch berichten aan een bestuursorgaan te zenden op een door het bestuursorgaan bepaalde wijze. Dit wetsvoorstel wijzigt bepalingen in de Algemene wet bestuursrecht over elektronisch bestuurlijk verkeer. Sinds de inwerkingtreding van deze regeling in 2004 hebben zich zo veel technologische en maatschappelijke ontwikkelingen voorgedaan, dat het wenselijk is om de regels over elektronisch bestuurlijk verkeer te moderniseren. In het regeerakkoord van 2012 is daarom afgesproken dat bedrijven en burgers zaken die ze met de overheid doen – zoals het aanvragen van een vergunning – digitaal moeten kunnen afhandelen. Het regeerakkoord van 2017 en de kabinetsagenda Digitale Overheid stellen dat overheidscommunicatie die nu nog fysiek plaatsvindt, in de toekomst ook digitaal moet kunnen, waarbij er een keuzemogelijkheid blijft om per post met de overheid te communiceren. De wet modernisering elektronisch verkeer kan potentieel grote gevolgen hebben: een gemiddelde gemeente heeft ongeveer 600 informatieproducten en 400 producten waarbij een transactie wordt aangegaan. Al deze producten zullen in het meest ideale geval via één of meerdere voorkeurskanalen gecommuniceerd moeten worden.

Wet hergebruik van overheidsinformatie

De gemeenten en BWB zijn op grond van de Wet hergebruik van overheidsinformatie (Who) verplicht om op verzoek overheidsinformatie als open data beschikbaar te stellen voor hergebruik. De wet is sinds 18 juli 2015 in werking getreden. De Who gaat verder dan de WOB, in die zin dat informatie door anderen ten volle kan worden gebruikt en benut voor andere doeleinden dan waarvoor de informatie in eerste instantie is geproduceerd. Het mogelijke kostenaspect zit met name in het feit dat informatie door middel van open standaarden moet worden gepubliceerd. In veel gevallen voldoen wij al aan open standaarden.

Nieuwe archiefwet

De nieuwe archiefwet heeft als doel informatie beter te kunnen bewaren. Door de digitalisering belandt digitale informatie op meerdere systemen, die bovendien snel verouderen. Het gevaar is dat informatie in de toekomst niet of moeilijker vindbaar is. Met de nieuwe archiefwet wil het kabinet ruimte geven aan nieuwe methoden om informatie voor altijd inzichtelijk te maken. Het voornemen is de verkorting van de overbrengingstermijn van archieven van 20 naar 10 jaar. In een openbaar archief zijn meer mogelijkheden en expertise om informatie duurzaam te bewaren. De meeste informatie bij archiefdiensten is openbaar en voor iedereen in te zien. De komende paar jaren zal dus een inhaalslag gepleegd moeten worden voor de overbrenging, zowel papier als digitaal archief.

Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB)

Vanaf 1 januari 2020 zijn de regels veranderd rond arbeidscontracten en ontslag. Dit is geregeld in de Wet arbeidsmarkt in balans. Dit is relevant voor werkgevers en werknemers. Zo gaan werkgevers vanaf 1 januari 2020 een lagere WW-premie betalen voor werknemers met een vast contract. Payrollwerknemers krijgen een betere rechtspositie en arbeidsvoorwaarden en oproepkrachten krijgen meer zekerheid op werk en inkomen. Vanaf 2021 krijgen payrollers een betere pensioenregeling en treedt de wetgeving rondom ZZP'ers in werking met betrekking tot de opdrachtgeversverklaring.

Basisadministratie op orde

Het team Geo-Basisregistraties staat voor een grote uitdaging. Enerzijds vanuit wijzigingen in de Omgevingswet, Wet Bag, de WKPb, Wet WOZ en BRO, en anderzijds vanuit het streven van de Rijksoverheid om in 2025 tot een samengestelde objectenregistratie te komen. Tevens speelt het voldoen aan de Ensia Zelf Audit een zeer belangrijke rol.

Omgevingswet; zaakgericht werken als randvoorwaarde

Het zaakgericht werken is een randvoorwaarde als gevolg van de nieuwe omgevingswet. Zo wordt voldaan aan het uitgangspunt van de wet dat burgers, bedrijven en andere belanghebbenden te maken hebben met één overheid. Een centrale overheid voor iedereen functioneert pas, als overheidsorganisaties samenwerken en afspraken maken over een eenduidige werkwijze. Zaakgericht werken maakt het mogelijk om gelijktijdig te werken in dezelfde dossiers, e-diensten aan te bieden aan inwoners en metadata te automatiseren. Gemeenten die op de landelijke zaaktypen aansluiten, weten zeker dat ze werken op basis van goed uitgedachte zaaktypen, die ook goed op elkaar aansluiten. Automatisch uitwisselen van informatie wordt op deze manier een stuk eenvoudiger. Dit zijn belangrijke randvoorwaarden om de Omgevingswet goed in te voeren.

Dienstverlening BWB aan partners

De wettelijke en landelijke ontwikkelingen die op de gemeenten afkomen vereist een kwalitatieve en stevige bedrijfsvoering. Verwezen wordt o.a. naar de rapportage van de VNG "Gemeenten 2024" waar de ontwikkelingen en in het verlengde de ambities voor de gemeenten voor de komende jaren is vastgelegd. Los daarvan constateren we ook dat we samen met de drie gemeenten in ontwikkeling en lerend zijn. Dit is geen unieke opgave, maar betekent wel dat we rekening moeten houden dat elke fase hun eigen kenmerken heeft en dus aandacht vraagt. Ook deze ontwikkeling zal effect hebben op de primaire afdelingen en dus op de doorontwikkeling van de bedrijfsvoering.

Het tempo waar de gemeenten op moet acteren is hoog en vraagt van ons dat we toegevoegde waarde op een kwalitatief hoog niveau moeten blijven leveren. We noemen o.a. de volgende aspecten die een rol spelen.

Juridische kwaliteitszorg:

De juridische dienstverlening aan onze deelnemers is momenteel nog overwegend reactief. Dat betekent dat wij naast de behandeling van bezwaren en klachten collega's en bestuursorganen ondersteunen bij het oplossen van juridische problemen. Onze inzet de komende jaren is erop gericht om met de partners aan de slag te gaan met proactieve advisering. Op deze manier willen wij de inzet van juridisch adviseurs en secretarissen rendabel maken. Voorkomen is immers niet alleen beter, maar ook aanzienlijk goedkoper dan genezen. Door in te zetten op juridische kwaliteitszorg stellen wij onze deelnemers in staat om regie te voeren op de (juridische) risico's op tal van processen die een hoog juridisch, financieel en politiek/bestuurlijk afbreukrisico kennen. Voorbeelden zijn: overheidsaansprakelijkheid, gebiedsontwikkeling, subsidies en contracten. Juridische kwaliteitszorg is daarmee een belangrijke aanvulling op het gemeentelijke risicomanagement. Met juridische kwaliteitszorg brengen we niet alleen risico's in beeld, maar genereren we voor onze partners ook de informatie die nodig is om een verantwoorde afweging ten aanzien van risico's te kunnen maken.

Data gedreven werken

We leven in een wereld waarin steeds meer data wordt geproduceerd en verzameld. Deze dataficering van de samenleving biedt de gemeentes en BWB nieuwe kansen op het gebied van beleidsvorming, dienstverlening en uitvoering.

De gemeente beschikt over veel verschillende soorten informatie en data, voorbeelden zijn: persoonsgegevens, geografische gegevens, financiële gegevens en informatie over de gezondheid van inwoners. Door data gedreven te gaan werken is het mogelijk om op basis van deze data en het combineren daarvan (beleid)keuzes te maken. Om data gedreven te werken, is het noodzakelijk om de gegevenshuishouding op orde te hebben.

Voorbeelden van data gedreven werken kunnen zijn: Gemeenten willen armoede gericht kunnen aanpakken en gebruiken daarvoor steeds meer data gedreven methoden. Zij benutten bijvoorbeeld databestanden die laten zien waar in een stad de werkende armen wonen, of welke kinderen een groot risico lopen op overdracht van armoede. Een ander voorbeeld komt uit de gemeente Amersfoort. Daar is een proef uitgevoerd in samenwerking met ondernemers en IT-specialisten op bedrijventerrein Calveen. Bezoekers van het bedrijventerrein konden hun auto vaak niet kwijt bij het bedrijf dat ze bezochten, terwijl de burens soms een halfleeg parkeerterrein tot hun beschikking hadden. Er is een innovatieve data gedreven oplossing gezocht met onder andere sensoren in het wegdek.

Rechtmatigheid

De koude definiëring van rechtmatigheid is een juridische term, die aangeeft dat een (voorgenomen) handelwijze in overeenstemming is met de geldende regels en besluiten. Maar rechtmatigheid is meer dan dat. Bij rechtmatigheid spelen ook aspecten als inschatten van risico's (risicomangement), het hebben van beheersmaatregelen, procesinrichting – en sturing, kwalitatieve inkoop en aanbesteding, informatievoorziening, contracteren en dossiervorming.

Rechtmatigheid raakt bij de uitvoering van de gemeentelijke taken zowel de lijnafdelingen als de bedrijfsvoering. Het is een onderwerp dat gezamenlijk vanuit de partners continue aandacht en doorontwikkeling vraagt. Rechtmatigheid moet hoog op de agenda blijven staan want de impact kan juridisch, financieel en bestuurlijk hoog zijn. Denk bijvoorbeeld aan dossiers op gebied van WMO – Jeugd, grondexploitatie en grote investeringsprojecten. Ook de komende jaren zullen we, vanuit de partners, hierop moeten blijven investeren.

Om aan het ontwikkeltempo van de gemeente te kunnen voldoen en daarbij benodigde kwaliteit te kunnen leveren onderzoeken wij in 2020 wat hiervoor nodig is. De resultaten en de efficiëntieslag voortkomend uit de aangekondigde onderzoeken naar klanttevredenheid, spiegelonderzoek, belevingsonderzoek BWB geeft hier input voor. We komen we hier in het najaar 2020 op terug zodat het bestuur en de colleges hierover in gesprek kunnen.

4. Financieel perspectief en de gevolgen voor de gemeentelijke bijdrage

Algemeen

De basis voor de begroting 2021 is de vastgestelde (programma)begroting 2020, inclusief structurele effecten van de begrotingswijzigingen 2019. Daarnaast nemen we ook de bevindingen van de jaarrekening 2019, voor zover die tijdig beschikbaar zijn, mee bij de opstelling van de begroting 2021.

Index prijsontwikkeling

Overeenkomstig de door het CPB opgestelde cijfers zoals die in de septembercircularisatie 2019 zijn opgenomen, wordt een algemene prijsindexering toegepast van 1,8% (= prijsindex nationale bestedingen). Dit algemene indexeringspercentage wordt ook door andere gemeenschappelijke regelingen in de regio Rivierenland toegepast in de begroting 2021. Alleen indien voor specifieke kostencategorieën andere indexeringspercentages gelden, kan worden afgeweken van het algemene indexeringspercentage en worden de marktconforme kostenstijgingen in de begrotingscijfers verwerkt.

Op basis van deze gegevens hanteren we voor de Begroting 2021 een prijsontwikkeling van 1,8%.

In de meicircularisatie 2020 over het gemeentefonds die rond 1 juni wordt ontvangen, staat actuele informatie van het CPB over de prijsontwikkeling. Indien die informatie daar aanleiding toe geeft, zullen wij de begroting 2021 bijstellen.

Loonontwikkeling

De huidige CAO gemeenten kent een looptijd tot 1 januari 2021. Voor het begrotingsjaar 2021 moet nog een nieuwe CAO afgesloten worden. Op basis van de huidige inzichten en de gepubliceerde informatie van het CPB wordt in de begroting 2021 gerekend met een loonontwikkeling van 2,9% (loonvoet sector overheid). Daarnaast houden we voor 2021 rekening met een geschatte stijging van de pensioenpremies en overige sociale lasten (premies werknemersverzekeringen) van indicatief 1,4%, waardoor de totale stijging van de salariskosten in de begroting 2021 geraamd wordt op 4,3%. Verder worden, indien van toepassing, de jaarlijkse periodieke verhogingen binnen de functieschalen toegepast.

We gaan er vooralsnog van uit dat de invoering van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) per 1 januari 2020 geen effect heeft op de hoogte van de salariskosten.

Vacatures

Bij de raming van de salarisbudgetten is de vastgestelde formatie het uitgangspunt. We ramen de loonkosten van de medewerkers die per 1 februari 2020 op een formatieplaats zitten, waarbij reguliere periodieken worden meegenomen. Formatieplaatsen waarvoor nu een vacature openstaat ramen we volgens het maximum van de schaal. Voor de kaderbrief 2021 hanteren we de huidige loonlasten die in de begroting 2020 is opgenomen.

Gemeentelijke bijdrage 2021

De nieuwe verrekensystematiek gaat uit van de totale begrotingsomvang van BWB. Dat wil zeggen dat de in de voorgaande jaren toegepaste methodiek wordt losgelaten. Deze bestond uit enerzijds een verrekening van de gezamenlijke ingebrachte budgetten en anderzijds een aparte afrekening van specifieke afspraken die met gemeenten zijn gemaakt.

Vanaf 2021 geldt de totale begrotingsomvang als uitgangspunt. In de vastgestelde verrekensystematiek (oktober 2019) is met de verschillen die er nog zijn tussen de gemeenten uiteraard rekening gehouden. Voor 2020 is afgesproken om het effect van de nieuwe verdeelsystematiek voor 50% toe te passen. Vanaf 2021 geldt de nieuwe verdeelsystematiek voor 100%. Dit zal een financieel effect hebben voor de gemeenten over het jaar 2020 en vanaf 2021. De partners houden hier binnen hun eigen P&C – cyclus rekening mee.

De nieuwe verrekensystematiek is gebaseerd op de producten - en dienstencatalogus (PDC) en dat betekent dat vanaf 2021 er nog maar één gemeentelijke bijdrage is en er geen afzonderlijke verrekeringen meer plaatsvinden. In een informatiebrief van 7 oktober 2019 zijn de gemeenteraden hierover geïnformeerd. Door

het toepassen van de nieuwe verrekeningsystematiek ziet de opstelling van de gemeentelijke bijdrage er anders uit dan voorgaande jaren.

Uitgaande van dit principe en rekening houdend met de indexatie ziet de totale primaire begrotingsomvang 2021, zonder nieuw beleid, er als volgt uit:

omschrijving	begroting 2020	begrotings-wijziging	Totaal 2020	Indexatie	Begroting 2021
Salarissen	€ 11.036.009,00	0	€ 11.036.009,00	€ 478.848	€ 11.514.857,39
Overheadkosten	€ 1.424.031,00	0	€ 1.424.031,00	€ 24.979	€ 1.449.010,46
ICT budgetten	€ 3.461.205,00	0	€ 3.461.205,00	€ 54.452	€ 3.515.656,93
Totaal	€ 15.921.245	€ 0	€ 15.921.245	€ 558.280	€ 16.479.525

Toelichting:

- De primaire begroting 2020 is vastgesteld in de bestuursvergadering van 12 juli 2019.
- De benodigde ruimte voor de investeringen vanaf 2021 is nog niet meegenomen.
- Uitwerking van de teamplannen, inclusief formatieonderzoek is niet meegenomen.

Op basis van de nieuwe verrekeningsystematiek ziet de gemeentelijke bijdrage, exclusief nieuw beleid, er voor 2021 als volgt uit:

Omschrijving	Dekking voor begroting	Culemborg	Tiel	West Betuwe	Totaal
Geraamde afname dienstverlening gemeenten	Salarissen en overheadkosten	€ 3.906.452	€ 4.746.748	€ 4.310.667	€ 12.963.868
IM/ICT budgetten (verdeling op basis van aantal medewerkers)	ICT budgetten	€ 899.912	€ 1.181.885	€ 1.433.860	€ 3.515.657
Gemeentelijke bijdrage 2021		€ 4.806.365	€ 5.928.633	€ 5.744.527	€ 16.479.525

De gemeente West Betuwe voert taken op het gebied van facilitaire zaken, juridische zaken en gedeeltelijk financieel advies zelf uit.